

KWAM PSEUDUNIO AURICULARIUS RECENTELIJK NOG LEVEND IN ENGELAND VOOR?

door

H.K. Mienis

De parelmossels behorende tot de familie Margaritiferidae aanwezig in de Nationale Mollusken Collectie van de Hebreeuwse Universiteit in Jeruzalem (HUJ) zijn onlangs geïnventariseerd (Mienis, 2000a-b). *Margaritifera margaritifera* (Linnaeus, 1758) is vertegenwoordigd door het grootste aantal monsters namelijk 20. Hieronder bevinden zich drie monsters elk bestaande uit één enkel compleet exemplaar, die afkomstig zijn uit de rivier de Wye, Hereford, Herefordshire, Engeland. Eén monster behoorde tot de collectie van Arthur Blok (HUJ 8024) en was verzameld door A.E. Boycot, de twee andere monsters kwamen uit de collectie van Giorgio S. Coen (HUJ 8012 = Coen 9739A & HUJ 8013 = Coen 9740) en werden zo goed als zeker in de eerste helft van de 20ste eeuw verzameld. Uit de originele etiketten blijkt dat Coen deze twee exemplaren reeds apart gecatalogiseerd had. De reden tot deze handelwijze wordt door de volgende aantekeningen op zijn etiketten duidelijk gemaakt: Coen 9739A – ‘senza lamelle’ en Coen 9740 – ‘con lamelle’, hetgeen betekent dat in één exemplaar geen laterale tanden aanwezig zijn en in het andere exemplaar wel.

Nu is het voorkomen van laterale tanden in een exemplaar van *Margaritifera margaritifera* met een lengte van 84 mm wel iets heel vreemds. Het is bekend dat laterale tanden aanwezig zijn in heel juveniele exemplaren (Kennard et al., 1925: plt. 22, fig. 3-4), maar niet in halfvolwassen exemplaren. Ik heb daarom het onderhavige exemplaar nogmaals bekeken en vooral vergeleken met de twee andere exemplaren uit de rivier de Wye. Deze vergelijking werd vergemakkelijkt door het feit dat beide schelpen ongeveer even groot zijn (namelijk 76 en 76.4 mm) als het afwijkende exemplaar.

De uitwendige vorm, kleur en corrosie van de top zijn hetzelfde in de drie schelpen. Het verschil tussen het afwijkende exemplaar en de andere twee mossels blijft echter niet beperkt tot respectievelijk de aan- en afwezigheid van laterale tanden. Ook bezit de afwijkende schelp de enorm krachtig ontwikkelde radiale tanden die zo karakteristiek zijn voor *Pseudunio*. Volgens mij bestaat er dan ook geen enkele twijfel dat we hier te maken hebben met een levend of vers dood verzameld exemplaar van de Rivierparelmossel *Pseudunio auricularius* (Spengler, 1793) en niet met een Beekparelmossel *Margaritifera margaritifera* (Linnaeus, 1758).

Dit levert echter een probleem op want in het verleden heeft nog nooit iemand eerder een recente Rivierparelmossel uit Engeland gerapporteerd. Alle vondsten tot nog toe hadden betrekking op (sub)fossiele exemplaren (Kennard et al., 1925; Preece et al., 1983). Het is natuurlijk ook mogelijk dat reeds heel vroeg, voordat het mater-

iaal in handen van Coen kwam, een verwisseling heeft plaatsgevonden. Een herbestudering van alle parelmossels uit de Wye, die in verzamelingen aanwezig zijn, kan misschien licht in deze duistere zaak brengen.

Summary

Was *Pseudunio auricularius* (Spengler, 1793) still living in England quite recently? A reidentification of three pearl mussels from the river Wye, Hereford, Herefordshire, England, present in the former collections of Arthur Blok and Giorgio S. Coen and now in the National Mollusc Collection of the Hebrew University of Jerusalem, revealed that two specimens belong to *Margaritifera margaritifera* and one to *Pseudunio auricularius*. The exterior form, colour and corrosion of the umbonal area is exactly the same in all three shells. However, the interior of *Pseudunio auricularius* differs from that of *Margaritifera margaritifera* by the presence of well developed lateral and the extremely heavy cardinal teeth. The question now arises whether this species has been overlooked so far or has Coen's shell been mixed up with foreign material before it arrived in Venice? A recheck of pearl mussels from the river Wye present in old collections may solve this problem.

Literatuur

- Kennard, A.S., A.E. Salisbury & B.B. Woodward, 1925. Notes on the British post-pliocene Unionidae, with more especial regard to the means of identification of fossil fragments. Proceedings of the Malacological Society of London, 16 (6): 267-285, pl. 12-23.
- Mienis, H.K., 2000a. Freshwater mussels in the National Mollusc Collection of the Hebrew University in Jerusalem 2. The genus *Margaritifera*. Triannual Unionid Report, 19: 5-6.
- Mienis, H.K., 2000b. Freshwater mussels in the National Mollusc Collection of the Hebrew University in Jerusalem 3. The genus *Pseudunio*. *Ellipsaria*, 2 (2): 14-15.
- Preece, R.C., R. Burleigh, M.P. Kerney & E.A. Jarzembowski, 1983. Radiocarbon age determination of fossil *Margaritifera auricularia* (Spengler) from the River Thames in West London. *Journal of Archaeological Science*, 10: 249-257.

(Zie voor het adres van de auteur pagina 135)